

Čís. 6319.

Ten, kdo převzal na základě dědické dohody pozůstalostní jmění se závazkem, že zaplatí veškeré dluhy, podrobil se ujednání věřitele se zůstavitelem ohledně sudiště podle §u 88, druhý odstavec j. n.

(Rozh. ze dne 29. září 1926, R II 177/26.)

Žalovaná převzala na základě dohody se zákonnými dědici pozůstalostní jmění s tím, že zaplatí veškeré dluhy. Žalobce, věřitel zůstavitelův, domáhal se na žalované zaplacení dluhu u soudu, příslušného místně podle §u 88, druhý odstavec, j. n., tvrdě, že zůstavitel přijal bez námitek účty obsahující fakturní doložku. K námitce místní nepřislusnosti soud první stolice žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest zjištěno, že žalovaná dohodou ze dne 26. března 1925, uzavřenou mezi ní a přihlášenými zákonnými dědici, převzala celé pozůstalostní jmění do vlastnictví proti tomu, že zaplatí veškeré kolky a poplatky a veškeré dluhy a že vyplatí zákonným dědicům částky jim odkázané v poslední vůli, pozůstalostním soudem prohlášené za dovětek. Dle tohoto zjištění nestala se, jak stěžovatelka právem k tomu poukazuje, dohoda mezi věřitelem a osobou třetí, která by vůči němu byla cizí dluh převzala, jak to § 1406 obč. zák. předpokládá a nelze se tudíž tohoto zákonného ustanovení v tomto případě dovolávat. Nicméně má i nejvyšší soud za to, že příslusnost dovolaného fakturního sudiště jest odůvodněna a založena prohlášením žalované, že »zaplatí veškeré dluhy«. Tímto prohlášením podrobila se žalovaná původnímu ujednání mezi věřitelem a dlužníkem ohledně sudiště jako vedlejšího práva s tou kterou pohledávkou spojeného, jež změnou osoby dlužníkovy zůstalo nedotčeno (§ 1407 obč. zák.) a to prozatím docela bez ohledu na to, je-li také zažalovaný dluh mezi převzatými dluhy pozůstalostními zahrnut čili nic, o čemž bude zjednáno jasno teprve ve sporu samém.

Čís. 6320.

Převzal-li stavebník na Moravě při příležitosti stavby nebo přestavby závazek, že k požádání úřadu nebo osoby třetí budovu opět odstraní, sluší rozeznávat: bylo-li z důvodů veřejných stavební povolení uděleno jen pod tou výslovnou podmínkou, že stavení k žádosti oprávněného musí být opět odstraněno, může být demolice nařízena stavebním úřadem, v ostatních případech dlužno nárokům z demoličního reversu zjednatí průchod pořadem práva.

(Rozh. ze dne 29. září 1926, R II 221/26.)

Městská obec P. na Moravě domáhala se na žalovaných majitelích domu, by upravili roh domu tak, aby zapadl do stavební čáry. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva. Důvody: Základem sporu je listina ze dne 18. října 1919, již vydala strana žalovaná straně žalující. Dle této listiny povolila městská rada v P. (stavební úřad) žalovaným jako majitelům domu čis. 150 v P. provedení určitých stavebních změn v tomto domě, avšak pod tou hlavní podmínkou, že žalovaná strana do 5 let přestaví severo-východní roh hlavní budovy a trakt v ulici Újezd v P. tak, by zapadl do stavební čáry pro tuto ulici Újezd stanovené stavebním úřadem. Žalovaná strana zavázala se do 30. září 1924 ustoupiti se severo-východním rohem tohoto domu a s traktem v ulici Újezd do čáry stavební pro tuto ulici úředně stanovené. O tomto závazku byla vydána vkladní listina a knihovně zapsána do vložky čis. 150. Poněvadž žalovaná strana dosud tomuto závazku nevyhověla, žaluje město P. na plnění tohoto závazku. Dle názoru odvolacího soudu je tu pořad práva vyloučen, ač závazek strany žalované vystupuje ve formě soukromoprávní smlouvy. Jedná se o závazky, které převzal vlastník stavebních parcel vůči stavebnímu úřadu za účelem docílení stavebního povolení, tedy veřejnoprávní funkce. Zákonný podklad pro tyto závazky tvoří předpisy stavebního řádu o postoupení půdy k založení tříd (§§ 20 až 22 stav. ř.). Jedná se tedy o veřejnoprávní závazek (nikoliv o nějakou služebnost »veřejného práva« nebo v zájmu veřejném). Na veřejnoprávní povaze těchto závazků nemění nic ani ta okolnost, že tyto závazky byly ujednány ve formě soukromoprávní smlouvy. Vkladem těchto závazků nezměnil se veřejnoprávní závazek v soukromoprávní služebnost. Vklad tohoto závazku neodpovídá knihovnímu právu (§ 9 knih. zák.). Mají tedy takové smlouvy, jež se výlučně zakládají na stavebním řádě, býti vynuceny jen správní cestou a to i tehdy, když strana převzala takový závazek smlouvou (srovnej v témže smyslu Fleiner: instituce veřejné správy str. 136, Tetzner: řízení administrativní II. vydání str. 773). Totéž stanovisko uznávají i cizozemské stavební řády z poslední doby.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení odvolacího soudu i rozsudek prvního soudu a vrátil věc soudu první stolice k doplnění a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Podle §u 27 čis. 9 mor. obec. zřiz. náleží k samostatné působnosti obce »konati policii v příčině staveb a v příčině ohně, držeti ruku nad řádem stavěcím a udělovati povolení ke stavbě«. Jde tedy zřejmě o veřejnoprávní činnost, obec může naříditi, by stavebník při nových stavbách, přístavbách nebo přestavbách aneb při ohradách ustoupil podle stavební čáry za mezní čáry budovy již jsoucí (§ 23 mor. stav. ř.). Opravný prostředek proti takovému nařízení jde na správní úřad (§ 136 mor. stav. ř.). Převzal-li stavebník na sebe při příležitosti stavby nebo přestavby závazek, že k požádání úřadu neb osoby třetí budovu opět odstraní, sluší rozeznávati, když jde o to, by byly přivedeny k platnosti

nároky z takového reversu demoličního. Bylo-li z důvodů veřejných povolení stavební uděleno jen pod tou výslovnou podmínkou, že stavení k žádosti oprávněného musí být opět odstraněno, může demolice úřadem stavebním být nařízena, poněvadž k budově, v příčině kteréž povolení ke stavbě pominulo splnění výminky rozvazovací, přihlížeti jest právě tak, jakoby vůbec bez povolení byla zřízena. V případech ostatních jde však o nárok ze smlouvy, na jejíž povaze ničeho se nemění tím, že uzavřena byla za příčinou zamýšlené stavby a sluší tudíž nárokům z reversu demoličního zjednatí průchod pořadem práva (Pražák, Spory o příslušnost, 2. díl str. 59). V tomto případě není zřejmo ze vkladního prohlášení z 18. října 1919, zda žalovaní na sebe vzali závazek v této listině uvedený, totiž přestavěti severovýchodní roh hlavní budovy a trakt domu č. 150 v ulici v Újezdě v P. způsobem v listině té výše označeným z toho či onoho důvodu. Rozsudek první stolice se neobírá touto otázkou a nemá potřebných zjištění pro rozhodnutí. Bude proto nutno řízení doplniti, by bylo vysvětleno a zjištěno, jak se stalo, že se žalovaní zavázali ku přestavbě, jaký jest obsah zmíněného závazku a dále, zda obec jako stavební úřad (§ 134 mor. stav. ř.) nařídila ze své policejní moci, by stavebníci z veřejných důvodů ustoupili po čase za mezní čáru budovy, či zda stavebníci při příležitosti udělení stavebního povolení s obcí, že z jiných důvodů po určitém čase za čáru tu ustoupí a tím přenechají jí část stavební plochy. Věc není zralou k rozhodnutí, proto bylo zrušiti usnesení odvolacího i rozsudek prvního soudu a věc vrátiti do první stolice ku doplnění a novému rozhodnutí.

Čís. 6321.

Příspěvek, jež pod jménem »nájemného« platí jedna příškolená místní obec jiné příškolené místní obci na Moravě, jest příspěvkem na věcné potřeby školy a nelze ho vymáhati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 29. září 1926, R II 297/26.)

Žalobu obce V. proti obci K. na Moravě o 1.000 Kč soud první stolice odmítl pro nepřipustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji projednal a rozhodl. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

K řešení otázky, zda jest v tomto případě pořad práva přípustným, nutno si ujasniti, čeho se žalobkyně domáhá a co jest právním důvodem žaloby. Jest nesporno, že obě obce tvoří jednu školní obec, kterou spravuje místní školní rada se sídlem v žalující obci. Žalobkyně tvrdí, že pronajala pro školu místnosti ve staré školní budově za roční nájemné 3.000 Kč, že podle dohody ze dne 7. srpna 1921 měla jí žalovaná obec platiti na toto nájemné ročně polovici 1.500 Kč přímo, že však za rok